

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 7 de Novembre de 1897

Núm. 3.413

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3/50
En provincias trimestre. 1/00
Extranjer y Ultramar 1/50
Anúncis, a preus convencionalis.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop a la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab títol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA a Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 a 12 y de 4 a 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre l'Correu.

Los demés dias a Barcelona, Claris, 44, cantonada a la Gran Via, de 11 a una y de 4 a 5.

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista del Tarragona **D. J. MIRÓ** accedint gustós a las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 a 12 del matí y de 3 a 5 de la tarde.

CREMA LACTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltra, Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficassment recomenada pera augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

Vinyas Americanas

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per millions.—Preus reduhits y autenticitat garantisada.—Cinch millions d'estacas, y un milió de barbats.

Alger

Una visita a la mesquita árabe de la «Place du Gouvernament d'Alger» y una funció mahometana de nit.

De dalt de la plassa de la Governació d'Alger se veu molt bé tot lo cuadro del edifici que ocupa la mesquita, per estar emplantada aquesta trenta pams més baix que la plassa, mes dona fatxada a la plassa de la Pescatería, y dalt que la resant del carrer li passa al mateix nivell que la plassa de la Governació, dona

fatxada a una altra plasseta y al carrer del Hotel Lonyre.

A lo fatxada que dona a la plassa de la Pescatería, y donat a la marina hi tenen dalt una galeria de tot lo llarch d' aquella fatxada ahont hi veyja jo moltes vegades passejarshi los Marabouts (sacerdots mahometans).

Mirat de la part de fora, l' acabament de las parets acaixaladas per tot lo voltant de la mesquita, las tres cúpulas a mitj punt que hi ha y algunas oberturas mes grans y mes petites enreixadas y formant dibuixos árabes, donan al edifici un aspecte fantástich; a la cúpula del mitj hi ha una barca de ferro, molt més doble que un para-llamps y al cap demunt la mitja lluna y dessota la mitja lluna y a distancies iguals hi ha tres bolas grosses enreixadas; en una punta de la mesquita hi ha un campanaret cuadrat en los rellojtes que donan a quatre caras, tocant onarts y horas; dit campanaret va esser construhit per lo municipi d' Alger per ser aquella plassa, ja s' pot dir lo millor centre de la capital, donchs a las mesquitas no hi ha campanas ni campanars. Las funcions mahometanas las anuncian los moros a crits de desde la cúpula més alta, y tots aquests edificis públichs dels árabes se venhen de lluny

perque ho tenen blanch com la neu tant de dins com a fora: respecte aixó son molt nets.

Al segon dia d' esser a Alger anava ab un francés pera fer la feyna que tenia a las aduanas; acabada aquesta y tot sortint vaig dirli:— voldria anar a la mesquita— y va contestarme:— ja hi entrarem, pero ens haurém de llevar las sabastas, porque ab las sabastas posadas no ns deixarian entrar. Está bé, — li vaig dir — ens llevarém las sabastas; pero jo a la porta de la mesquita no las hi deixo; — oh, ni jo tampoch — me va contestar. Aquestas paraulas van esser motivadas porque venint de las aduanas m' esplicava que un profesor francés que va anar a Alger fa dos anys, a deixar las cancell, com acostumavan la majoria de moros ans d' entrar a la mesquita, quan va sortir després d' haverla visitat, se va trobar en que las sevas sabastas bones no hi eran, pero en cambi al mateix puesto que havia deixat las sevas hi va trobar unas sabatillas velias d' un moro. D' aquestos casos n' han passat alguns, y a mi mateix a la mesquita gran del carrer que hi ha l' Hotel Louvre, los Marabouts no m' volien deixar entrar porque no havia deixat las sabastas al brancal de la porta. Jo ja hi vaig veure set ó vuyt parells de sabatillas sabastas; allí m' van vindre cinch ó sis Marabouts, y gracias que n' va venir un, que tindria més autoritat sobre ls demés y ls va fer retirar, y va dirme en correcte francés que ja podia bisitar la mesquita encare que portés las sabastas a la mà.

Donchs tornant al profesor francés, encorregut de veure que las sevas sabastas bonas s' havian tornat unas sabatillas dolentas, no va tenir altre remey que anarsen al carrer Bab-Azoum que es allí prop y comprarsen unas altres, y per aixó al sentir explicar aquesta historia al meu company, li vaig tornar a dir: jo m' llevaré las sabastas pera entrar dins la mesquita, pero allí ahont aniré jo, anirán las sabastas. Tenint aquesta conversa varem atravessar la part de la marina de desde la aduana fins a la plassa de la Pescatería per agafar lo carrer «Rampe de la Pêcherie» ahont hi ha la porta principal, una porta com una de cualsevol casa; que tindrà dotze pams d' ample per divuyt ó vint d' alsada, feta a mitj punt, los montants tois de marbre, treballat en dibuix refondit y a cada distancia una mitja lluna; arremblat a un costat de porta hi havia un árabe, y després de saludarlo li va dir: «Pent-on visiter la mosquée?» — ah, oui — me va respondre. Aquesta mesquita te la particularitat que després de la porta del carrer, al trobar la del cancell, hi ha com a dos portas; si es que s' vulgui passar per la de baix s' han de llevar las sabastas, y per la de dalt no cal llevarselas porque hi ha un passadís fins a la pica del aygua, y com aquest passadís no está alfombrat es lo motiu que hi deixan entrar ab las sabastas posadas, pero que no s' pot tocar l' alfombra porque no ho volen y per seguirho tot no hi ha com treuressalas desseguida.

Donchs al dirnos aquell árabe que ja hi podiam entrar, varem entrar al cancell y fora sabastas; com cadiras no n' hi ha ens varem arremblar al cancell per treuressolas; lo meu company que portava un barret de suro blanch me aple que un ribell gran, va treure primer aquell arma-tost del cap y l' va penjar a terra, y després se va treure las sabastas. Aquell árabe que s' estava arremblat a la porta no s' deixava de vista al veure que ns haviam d' acotrar per treuressolas, ja que ells, que n' hi ha al menos la meytat que ja no n' portan, s'estalvian aquesta feyna, y ls que n' portan hi tenen una facilitat a treuressalas, que sense acotzarse y ab un cop de peu ja las tenen fora; donchs tretas las sabastas y sombreros posats, varem entrar

dins de la mesquita—ja som dins—tres ó quatre donas moras ab la cara tapada, com sempre van, ens varen posar al davant demanant caritat, los hi vaig donar un sou á cada una dibentnos ellas «Alávos beneheixi». A la primera columna que s troba hi ha una caixeta ab dos lletreros; l' un diu «Tronc pour les pauvres» y l' altre en lletres árabes diu lo mateix, y vaig tirar dos sous y acabarem d' entrar dins. Parats varem quedar una estona contemplant l' interior d' aquell gran edifici que sempre tindrà trenta cinch metres d' ampla per setanta de llargh, es un cop de vista estrany pel qui no ho hagi vist may: ja sigui que acostumat a veure las iglesias católicas ab cadiras, banchs, altars, y tant d' aparato y adorno, y al veure allí que no hi havia ni banchs, ni cadiras, ni res, fa que al primer cop de vista se presenti un poch fret, y com més se va mirant més agrada, no aquesta mesquita, sino en totes las que vaig entrar, per la molta netedat que hi ha, y sobre tot á la bonica de «Sidi-Abderramann» digna aquesta última de ser visitada per tots los europeus que van á l' Argelia, solzament que donan pocas horas per véure-la, y no més dos dias la setmana, que un altre dia ja n' farém una mica de descripció.

Donchs la mesquita de la Plassa de la Governació te tres naus y á la del mitj hi ha les cúpulas; sempre tindrà uns trenta metres d' alsada, y á las dos naus dels costats á l' alsada de quatre metres y tocant á las columnas que sostenen la nau central, hi ha uns entre-sols que corren per tota la nau ab una barana farmant dibuix árabe de cinch ó sis pams d' alsada que donan á la nau central, lo que no deixa de ser bastant chocant, y que en una festa mahometana no deixarà de haverhi lloch als entre-sols per mes de dos mil moros. Devant de la barana hi ha una rengla d' aranyas guardadas de gotets com á xicras plens d' oli y de diferents colors formant dibuix lo que ha de fer molt bonich tot encés, un poch més enllá de las aranyas, y á distancias iguèlas vuyt llantias quatre á cada costat que en cordas las puján y baixan com veyém á las iglesias católicas per posarhi oli y encendrelas, al mitj de la nau central hi ha un tablado per cantar y tocar la música, al pla terra tot alfombrat y fins á vuyt pams d' alsada també alfombrat, y de vuyt pams en amunt tot blanch, y net, dos moros en unas escombras de pel escombravan l' alfombra mes avall y seta un entre-sol sis ó set moros ajeguts que dormian, lo que vaig dir al meu company en francés—no es mala idea de vindre á dormir aquí—y m' va contestar: sí—quant estant cansats de passejarse per la plassa y no troban lloch per asseure's als banchs del dessoia, ls arbres, venen á ajaures aquí—á cada nau al cap de vall hi ha una porta gran en vidrieras de colors formant dibuix de mosaich, dintre que no hi varem entrar se veu que hi ha la seva biblioteca, y ls puestos pels Marabonts (sacerdots mahometans) varem traspasar la nau central per davant d' aquells dos moros que escombravan y pujá pel altre nau, y per dessoia l' entre-sol altres moros allí que hi havia, los uns tots llarchs y ajeguts, altres que besavan á terra, altres en los brassos alts, altres estirantlos tant com podian, que segons me deya lo meu company era que demanavan alguna gracia al seu deu Mahoma, pero jo y l' meu company serios; per entre mitj d' ells, sombrero posats y las sabatas á la mà, y poch á poch al cap de munt d' aquesta nau hi ha un quartet y dins s' hi veyá un Marabont assegut á terra y ab un libre á la mà que llegia, jo caminant y dret al quartet per veure lo que llegia, potsé se vagi pensá que jo entraria dins que quant me va veure aprop me va tancá la porta, varem girá aturantse al envergat que hi ha la pica de l' aygua, que quant hi ha una funció com jo mi vaig troba, aixís com en una iglesia católica se llevan lo sombrero y se senyan al entrar dins, los que adoran á Mahoma al entrar dins á la mesquita se llevan las sabatas y se sentan los peus y las camas.

I. LLEVAT.
Reus 4 Novembre 1897.
(S' acabara).

ARTS Y LLETRAS

El primer premi

Éra pel Juny d' enguany, are fa cinc mesos. En Lluisset s' avia examinat de llatí, i li avien donat Sobresalient, i va dir á sa mare, ni hi vull presentar opacions, qu' em veig an pit i m' sembla qu' el guanyaré l' premi;—i com deia va ésser—Tot content s' en aná del Institut á casa tot a corrents á dir-ho. Sa mare sel menjá á petons, tot era joia, i aquell die es va dinar am goig i satisfacció, i l' alegria del noi omplí tota la taula.

Hi avia pel poble mota passa de pigota, i l' pobre Lluisset als vuit dies l' ava agafada de les mes fortes, feia un perell de dies que jeia, i va cridar á sa mare; mama—li va dir—quand reparteixin els premis m' el anireu á buscar i m' el direu a qui qu' el vull veure.—no diguis aixos, fill meu, que ja estarás bó, si Déu vol, i hi anirem tots am bona alegria (li responia plorosa).—¿i si no hi pugos anar?

De die en die la fera anava pujant, ell pobret a lli colgat al llit era ja desconegut.—els metjes perderen tota esperança de salvarlo i desvariejava, sempre en la mateixa mania; vull lo premi! vull lo premi! cridava am totes ses fors, tot roig i suat, cargolantse pel seu llitet.... vull lo premi! i l' premi no l' pugué aure.... aquell metex die va morir.

Va arribar lo primer d' Octubre, die de l' obertura de curs i de la repartició de premis. Lo Saló d' Acte de l' Institut, estava ple de gom;—a fora als claustres tocaven la música—i l' segretari llegia la memoria: Premi de llatí—cridá—D. Lluís Remall Ascler, i ningú va respondre, però l' catedratic de llatí, qu' era aprop seu li digué moll—es mort,—i continuá llegint la llista dels nois apremiats, que tots gojosos i amb una tronada de picaments de mans anaven á recullir la recompensa de sa aplicació,—a lli tot respirava festa, però á casa l' Lluisset, aquell die no es va dinar, tot eran plors i tristura en aquella taula hi avia una vidroria...

Al cap d' un quant de temps, lo conserge del Institut els hi portá l' premi del Lluisset, mes aguera valgut que mai l' aguessin vist, aquell premi fou l' eternel esquela de la mort del seu fill... la seva mare amb els ulls plens de llagrimas sempre ho diu, l' hay provat de llegir moltes vegades però mai l' hai pugut acabar.

M. V. BALANYÁ.

Barcelona, Novembre, 97.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS
del dia 6 de Novembre de 1897
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRADU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERVACIONES particulares
9 m.	759	84		23		
3 t.	759	81			Nuvol	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe can
	Maxima	Minim.	Term. tipo		
9 m.	Sol. 30	10	16	S.	0/6
3 t.	Sombra 20		16	S.	0/6

Avuy compleix un any que deixá d' existir lo que fou nostre bon amic y genial pintor D. Joseph Llovera (q. a. c. s.)

Inútil recordar aqueix nom sens evocar sa brillant carrera artística, que ha omplert de gloria á Reus y ha fet que per ell se continués lo gloriosa tradició fonamentada per Fortuny de que Reus es la patria dels grans artistas. En Llovera, que abandonantho tot havia pres l' art com una religió y á ell ho havia sacrificat tot, desde sas juvenils y humils aficions arribá á la més gran y justa celebrat pintant cuadros plens de llum y vida, que en los mercats tant nacionals com extranjers, alcansaren los més elevats preus, segura garantia de son preeminet mérit artístich.

Avuy, Lo SOMATENT, al consagrar un humil recort á sa memoria, fa present son pesám á sa desconsolada familia y s' honra en recordar á tots los fills de Reus los mérits de son malográt compatriota.

Nostre estimat colega *Las Circunstancias* en sa última edició posa de manifest los graves inconvenients, en virtut del estat en que han quedat la majoria de nostres carrers convertits en inmensos llachs, per efectes de las continuadas plujas, de la supressió de gran número de fanals á fi de produhir economias en lo pressupost municipal.

Estém del tot conformes en lo manifestat per nostre colega puig si bé som partidaris de economias, aquestas han de ser sempre sens perjudici del servey públich cosa que no succeheix actualment en vista del estat excepcional de nostras vias urbanas.

Gridém per lo tant la atenció de nostra Corporació Municipal á fi de que estudihi dita cuestió y resolgui lo que estimi mes convenient en vista de dita gran supressió de llums que posa fins en perill la vida y salut de gran part d' aquestos vehins que s' venhen obligats á tranzitar per los carrers.

Atentament invitats per nostre amic D. J. Miró oculista de la vehina capital, hem tingut ocasió de visitar lo gabinet instalat per dit facultatiu en aquesta ciutat, arrabal de Santa Anna núm. 1 pis primer, cantonada al carrer de Monterols lo cual conté desde ls rudimentaris cartells escolars cromáticas de signes y demés accessoris per la mediació y exámen de la vista fins als més complicats aparatos é instruments á proposit per las mes delicadas operacions que sian necessarias practicar en qualsevol dels organismes de la vista.

Lo Sr. D. J. Miró, segons anunci insertat en la primera plana rep en dit gabinet tots los dilluns y divendres de 2 á 5 de la tarde.

Lo Sr. Alcalde Constitucional nostre amic D. Joseph M. Borrás Sardá, acompanyat del tinent d' Alcalde D. Emili Vallvé Virgili y del Síndich D. Pau Font de Rubinat, anaren ahir á practicar una visita al nou Governador civil d' aquesta provincia D. Miquel Aguado Gonzalez.

Dit representant del Govern central rebé á la comissió del Ajuntament de Reus ab molta cortesia demostrant lo mes viu afecte y oferint sa cooperació en tot cuant tendeixi en lo bé y prosperitat de nostra població.

La comissió de nostre Ajuntament se retirá altamente satisfeta de la visita feta á la autoritat superior de la provincia.

Aquesta nit se representarà en lo Teatro de la Societat «El Alba» lo drama de Zorrilla «D. Juan Tenorio».

Lo recaudat ahir per concepte de Constums en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1089'36.

Segons la premsa de Tortosa, las derreras plujas han causat grans destrosos á la agricultura y alguns desperfectes en lo ferro-carril de Tarragona á Valencia. A un pastor de aquella ciutat se li ofegaren 80 caps de bestiar que tenia tancats en un corral.

Com sempre, aquestas plujas no han sigut benéficas per tothom.

El clamor de Castellón denuncia lo fet d' haverse vist prop de las platjas de Burriana un barco sospitós que, á jutjar per certas referencias, conté un carregament d' armas y municions pera ls carlistas.

Ab la aparició de dit barco ha coincidit la desaparició d' un rich comerciant, caracterisat carlista.

Individuos de la guardia civil y carabiners vigilan la platja citada.

Per tot hi ha festas carlistas y desembarchs d' armas, y tot fa preveure que dintre poch l' exercit peninsular se trobará ab las mateixas lluytas que l' de las Colonias. Si aixís passa, tandebó las lluytas de la península tingan lo mateix final que las d' Ultramar, aixó es, la implantació de las autonomias regionals, perquè es de suposar que lo que s' comensi en nom d' un Rey absolut, se continui en nom de la llibertat y acabi ab lo triomf de las autonomias.

Avuy tindrà lloch en la societat «Juventud Reusense» la tercera representació del drama «Don Juan Tenorio». Després ab la banda de la mateixa se farà ball en obsequi al bell sexe.

Lo célebre astrónom Camilo Flammarion ha anunciat una pluja d' estrelles, que s' verificará en la nit del 13 al 14 del actual.

Aquesta pluja s' verificará en igual fetxa del any próxim, y ab major abundancia en Novembre de 1899.

Los astrónoms de tots los paissos se preparan pera observar lo curiós fenómeno.

Sens dupte que l' célebre Flammarion ab son pronóstich deu referirse á la gran llista d' ascensos que en Weyler acaba d' enviar á Cuba. Las del 99 deurán ser per quan torni en Primo de Rivera de Filipinas.

Bibliografia

De com la Ensenyansa y Propagació de la Doctrina Católica, dehen ferse en llengua regional.—Barcelona, Estampa La Catalana.

Ab molt bon acert fou premiat aquest treball en lo certámen organisat per la patriótica *Lliga Regional* de Manresa, guanyador del premi otorgat per lo meritíssim Bisbe de Vich Dr. Morgades.

Es d' aquells libres que s' imposen desseguida al llegirlos, y mes essent un assumpto sempre d' actualitat (fins que escabi tanta ignorancia y tanta rutina). Va redactat en estil senzill y fácil, y acompanyats d' alguns testimonis práctichs que li donan molt valor.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Table with market data including Interior, Exterior, Amortizable, Fransas, Norts, Exterior París, París, Filipinas, Aduanas, Cubas 1886, Cubas 1890, Obs. 6 0/0 Fransa, Obs. 3 0/0, and Londres.

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París. Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with market data for Reus including Interior, Exterior, Colonial, Norts, Obligacions Atmansas, París, and Exterior.

GIROS Londres: 33.65

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauroadó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Table with exchange rates for Londres, París, and Marsella.

VALORS LOCALS DINER PAPER. M. OPER.

Table with local values including ACCIONS, Gas Reussen, Industrial Harinera, Banc de Reus, and Manufacturera de Algodon.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 5. De Cardiff en 8 dias, vapor noruech «Nápoli», de 358 toneladas, ab carbó, consignat als senyors Boada y germans. De Génova y escalas en 8 dias, vapor «Grao» de 1910 ts., ab efectes, consignat á don Antón Más. De Barcelona en 6 horas, vapor «Noviembre», de 2779 ts., ab tránzit, consignat á don Mariné. De Cádiz y escalas en 14 dias, vapor «Julio», de 1349 ts., ab tránzit, consignat á don Antón Mariné. De Port-Vendres, en 17 horas, vapor «Fridtjof», de 589 ts., en lastre, consignat als senyors Mac-Andrews y C. De Barcelona en 7 horas, vapor «Santa Ana», de 189 ts., ab efectes, consignat als senyors Tomás Ramón y C. De Barcelona en 6 horas, vapor «Barambio», de 529 ts., ab tránzit, codsignat als senyors fills de B. Lopez.

Despatzadas

Pera Rouen y escalas, vapor «Noviembre», ab vi. Pera Bardenos y escalas, vapor «Julio», ab vi. Pera Málaga y escalas, vapor «Grass», ab carga general. Pera Bilbao y escalas, vapor «Barambio» ab efectes. Pera Bristol y escalas, vapor noruech «Fridtjof», ab efectes.

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Artis» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adornó, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l'ayguada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 6.

Los despaigs que s' reben dels Estats Units reflexan lo pánich que regna en los círculs financiers devent lo temor de que estalli una guerra ab Espanya.

Digne de recomanarse es al sacerdoti catalá aquest llibret degut á la ploma del ilustringrat jove y catalanista entusiasta, En Joseph M. Serra y Valls, avuy que encara se veuhen certas complacencias renyidas ab l'esperit que ha d'informar al dit clero, sobretot al parroquial si vol que sigui fructuosa sa missió.

Dihém aixó, recordant lo que ha succehit no fa molt á Serdanyola, ahont després de créurer que l'ermó de la festa major fora en nostra llengua, se cambiá d'acort, per exigencias d'alguns forasters que hi estinhejavan entre ells varis castellans, resultant que gran part dels feligresos abandonés la iglesia, al sentir que s' usava una parla extranya.

No es aixó una prova de que l' mateix poble, no vol que se li parli ab una llengua que ell no sent, ni comprén?

Aixó sens tenir en compte, que al no ferho aixis, se yulneran disposicions canónicas expressas y ben terminants.

TOUR Y CEL.

Correspondencia particular de "Lo Somaten"

Aleixar 6 Novembre 1897.

Senyor Director:

Molt Sr. meu: La pausada y abundant pluja que per espay de sis dias ha ensahonat mostres camps, ha reanimat l' abatut esperit d' aquestos vehins que no prou disgustats ab los escassos rendiments obtinguts de las passadas culturas veyan amenassats de perdes fins los arbres y la época pera fer las vinentas sembraduras.

La majoria de barranchs ja que no tots, portan abundant aygua per lo que es de esperar revindran fins algunas minas. Las d' aquesta ciutat estarán be per bastant temps.

Los vehins del carrer Mitjá anticipantse als propósitos del Ajuntament, reempedran l' esmentat carrer que com tots los demés de la vila estava en lo mes llastimós y deplorable estat. Confíem que imitant los vehins deis demés carrers als mentats empediran tant necessitada millora.

Sembla que l' Ajuntament té l' proposit de cobrar á tota costa los atrasos de consums que puján á una cantitat considerable pera qual fi s' espera que se acabi la mateixa operació que s' està portant á cap ab tranquillitat en la vehina vila de Vilaplana. Si l' Sr. Alcalde consegueix que pagui tothom per igual, y no hi hagi preferencias per certs individus com se mormola que de molts anys que no han pagat, mereixerá los placems de tot lo poble. Per mes que sigués aquesta anyada dolenta pera poguer pagar, faltat de recursos com se troba l' municipi que no pot satisfacer las atencions per mes apremians fins al extrém que s' deuben mensualitats en abundó á tots los empleats del municipi, fins funcionari hi ha que li deuben prop de quatre anys, veyém l' abselnta necessitat que te l' Ajuntament de pendre midas extremas.

Lo Corresponsal.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 5 de Novembre de 1897

Naizements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

José Domingo Ferré, 4 años, Galió 26.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Florenci.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demá á dos cuarts de 8 del matí tindrà lloch la Comunió general en safragi dels difants y á dos cuarts de 5 de la tarde l' últim dia del Novenari de las ánimas ab sermó que predicará l' Rvnt. Sr. Rector.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Lo Rvnt. Sr. Prior y Comunitat de Sant Pere en unió dels senyors Administradors del Santuari, han acordat que l' dimars próxim, dia 9 del corrent á dos cuarts de 10 del matí, se celebri un solemne ofici á tota orquesta en acció de gracias á la Santíssima Verge per lo benefici de la pluja; acabarà ab lo Tedeum.

Sant de demá.—Sant Severiá.

La premsa oficiosa tracta de justificar la conducta del Govern yankee, dihent que si succeheix algo de anormal ne tindrà la culpa Espanya, puig los Estats Units may provocarán la guerra.

—Telegrafian de la Habana que l' inspector general de Sanitat Militar Sr. Losada, després d' haver practicat una visita sanitaria, ha declarat que en los hospitales de Cuba existeixen més de 15.000 soldats quina única malaltia que pateixen es la fam.

En virtut de lo exposat s' ha acordat la creació de Sanatoris en los sitis més saludables de la isla, aumentar la racció de la tropa y ls aliments de las enfermerias.

—Telegrafian de Roma que han celebrat una conferencia pera tractar del pleit de Mallorca, lo Nunci apostólich á Madrid y l' encarregat de las cuestiones pendents entre Espanya y l' Vatica.

Res han resolt encara, creyentse que l' assumpto trigará en quedar solucionat.

—Lo president del Consell ha negat que pensi demanar al general Weyler explicacions sobre lo que digué avans de marxar á la Habana, fins que regressi á la Península.

Careix de fonament per lo tant la especie propalada de que l' Govern havia resolt aclarir á Gibara los conceptes atribuhits á dit general.

—Los autonomistas cubans fan gestions pera que l' Govern los hi concedeixi lo Ministeri de Gracia y Justicia d' Ultramar, ademés d' aquells Ministeris que ja ls hi han sigut oferts.

—Telegrafian de Nova York que la petició d' aquella Cambra de Comers, relativa á que s' posés dit port al abrigh de tot etach, establintse cent deu baterias defensadas per quatre mil artillers, ha produhit gran pánich en aquella Bolsa.

Lo mateix despaig reflexa la impresió ab que s' ha sapigut lo proposit del Govern especial d' adquirir varis barcos á Inglaterra.

—Un despaig de San Sebastian diu que s' ha reunit la Diputació Provincial en sessió secreta pera tractar d' un assumpto molt delicat.

Afegeix lo telégrama que tracten de posseir d' acort las Diputacions de las Vescondadas pera demanar al Govern reconeixi la autonomia á aquella regió.

—Surt en la «Gaceta» un decret que disposa lo sorteig número 46 pera la amortiació dels Bitllets Hipotecaris de Cuba, (emisió de 1886).

Serán amortissats 1900 titols en aqueix sorteig, que s' efectuará lo dia primer de desembre.

L' «Heraldo» reb de son corresponsal á la Habana aquestas noticies: Pera l' diilluns se disposa la vista del proces instruhit contra ls filibusters del «Competidor».

—S' ha encarregat de la Intervenció d' Hazienda de la Isla, lo Sr. Fontanals.

—Ha conferenciat lo Sr. Congosto, secretari del Govern general, ab lo Sr. Bronzo.

—Se creu que l' vapor «Montserrat», ab lo general Weyler á bardo, haurá surtit ja de Gibara pera la Península.

—Los estudiants projectan una manifestació ab carácter corporatiu en que significarian sas simpatias cap al general Blanco.

No obstant, hi ha també estudiants que protestan per endevant contra aqueix projecte.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia d' ópera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funcions pera avuy.—Tarde: la sarsuela en tres actes del mestra Chapí, «La Bruja».—A dos cuarts de costre.

Nit: 8.º d' abono.—Lo melodrama lirich en 3 actes y 4 cuadros, del mestre Chapí, «La Tempestad».—En l' intermedi del segon al tercer acte la Srta. Corona cantarà la grán ária del tercer acte de la ópera «Un ballo in maschera».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde l' dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 9'06.—Tarde: 2'32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes. (per Vilanova).
12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova)

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:51 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m. 1.ª, 2.ª y 3.ª. 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:41 m. 8:00 m. 12:05 t. 3:04 t. 7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m. 9:47 m. 2.ª y 3.ª. 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. 12:25 t. 4:30 t. 8:30 n.

Biblioteca Regionalista

Libreria Regional, carrer de desús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2
- «La Dida», per Joseph Feliu y Codina, 2
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2
- «Costums típicas», per id., 2
- «Alcover», monografía, per id., 2
- «Poesias», per Manel Marinello, 2
- «Oda a Barcelona», per Jacint Verdagué, 2
- «Lo Pi de las tres brancas», per id., 2
- «L' Aglonya», per Ramon Masferrer, 4
- «Croniques Pirenencas», per J. Massó Torrents, 4
- «La Fada», per id., 4
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2
- «Anat del món», per Santiago Russinyol, 16
- «Les Croniques catalanes», per Gabriel Turell, 4
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20
- «Poesias», de Joan Maragall, 8
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8
- «Fructidora», drama, per Ignasi Iglesias, 8
- «Montlba», per Bosch de la Trinxeria, 4
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 y 11/2 per cent d'interés anyal amortisables a llarch plasso de 5 a 50 anys. Ab garantía de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Ademés, lo Banch, accepta en cualsevol época lo reembolso total o parcial del préstam. No importa que las fincas estiguin hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors a 5.000 pessetas.

Agent per a la Provincia: D. DANIEL VIRGILI. Quants desitjin proposar operacions, trobaran a dit senyor tots los diluns en la FONDA DE LONDRES.—REUS.

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Ensenyans de dibuix, pintura y modelat. BRIGADA PER RAMON CASALS. Premiats ab medallas, diplomes y mencions honoríficas en varias exposicions, algunas per oposició del Real Instituto de Bellas Artes en Roma. Ensenyans de dibuix lineal, adobe, figura, paisaje, natural, pintura al oli y aquarela. Dibuix y pintura de model viu. Carrer Major núm. 23, pis 1.º.—REUS.

Percepció econòmica de Reus a Salou

SORTIDAS DE REUS.—Mati: 4:10, 9:08.—Tard: 3:25, 3:46.
SORTIDAS DE SALOU.—Mati: 4:56, 10:46.—Tard: 6:10.—Nit: 7:25.
Las horas se refieren per lo meridí de Madrid.
Imp. de C. Reyrola.—Paseo de la Constitución.

La Reus a Lleyda

8:40 m. 5:23 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m. 3:50 t.

De Reus a Vimbondí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbondí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 12:30 t.

ADMINISTRACIÓ L. CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.

ARRIBADAS

«Música vella», per E. Doris y Bonaplata, 12

«Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12

«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mascau, 12

«Espectres», per Enrich Ibsen, 12

«Obras dramáticas de la biblioteca del Teatro», 12

«Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich Ibsen, 12

«Sant Ramon», 2 rals.

«Planys», 2

«El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal qual es», per Valentí Almirall, 4 rals.

«Patria y Región», per Salvador Golpe, 4

«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés estan a la venda diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extraniers.

De Barcelona (per Tarragona) 3:30 m.

De id. directe 10:30 t.

De id. id. 11:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera 7:30 t.

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.

De Madrid y Zaragoza 2:30 n.

De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas surtirán de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 1.º y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5:00 m.

Per a id. a las 2:00 t.

Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Per a id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.

Per a Tarragona, directe a las 7:00 n.

Per a Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y Saslín a las 8:00 m.

Per a Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascas, Castilia, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 9:00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Ternel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS y MONTA-PLATOS

APARATOS MOVIDOS POR MOTOR

ELEVADORES

DE VAPOR, DE GAS Y A BRAZO

TODOS LOS SISTEMAS

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, a brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

Registro civil

del día 5 de Noviembre de 1897

Cap.

Cap.

Determinaciones

José Domingo Ferré, 4 años, Gallo 28.

Academias Fortuny

Ensenyans de dibuix, pintura y modelat

BRIGADA PER RAMON CASALS

Premiats ab medallas, diplomes y mencions honoríficas en varias exposicions, algunas per oposició del Real Instituto de Bellas Artes en Roma.

Ensenyans de dibuix lineal, adobe, figura, paisaje, natural, pintura al oli y aquarela.

Dibuix y pintura de model viu.

Carrer Major núm. 23, pis 1.º.—REUS.

TELEGRAMAS

Madrid 6.

Los despachos que se refieren a los Estados Unidos refieren lo páñich que refieren en los circulos financieros de los Estados Unidos.

devent lo temor de que estalla una guerra ab Espanya.

SECCIÓ RELIGIOSA

CULTA RELIGIOSA

Parroquia de Sant Francesc

Demés a dos courts de 8 del matí tindrá lloc la Comand general en arribar dels diables y a dos courts de 5 de la tarde l' últim dia del Noventa de las ánimas ab sermo que predicará l' Rev. Sr. Rector.

Parroquia de Sant Francesc

Lo Rev. Sr. Prior y Comandant de Sant Pere en unió dels señors Administradors del Santuari, han acordat que l' diumars próxim, dia 9 del corrent, a dos courts de 10 del matí, se celebrará un solemne ofici a l' oportunitat de acció de gracies a la Santíssima Verge per lo benefici de la pluja; acordat ab lo Tribunal.

Sant de Sant Francesc